

COURTMANS, Jan Baptist, ondèrwijzer, leraar,
auteur van schoolboeken (Berlare 11 april 1811 -
Lier 2 juni 1856).

Zoon van een kleermaker. Nadat hij onderwijzer geworden was, van 1833 af werkzaam bij het stedelijk onderwijs te Gent. In 1843 werd hij leraar in de Nederlandse taal- en letterkunde aan de normaalschool te Lier. Hij overleed na een langdurige ziekte.

Huwde op 20 januari 1836 Johanna Desideria Berchmans, in wie hij liefde voor het Nederlands ontwikkelde. Werd in 1836 secretaris van de in dat jaar te Gent opgerichte Maetschappij van Vlaemsche Letteroefening met als kenspreuk: De tael is gansch het volk. Als van idealen vervuld onderwijsman stelde hij voor de jeugd een aantal leer- en leesboeken samen. Zijn voornaamste betekenis ligt in het feit dat hij sterk heeft geijverd voor beter onderwijs van de Nederlandse taal en voor de verbreiding van de Nederlandse taalkennis.

WERKEN: *Kleine diergaerde voor kinderen* (1837); - *Vlaemsche encyclopedie of kunstschat* (1841); - *Nederduitsche spraakkunst, naar C.J. Beyer en N. Anslyn, ingerigt ten gebruike der Vlaemsche scholen, met de toegepaste oefeningen* (1842); - *Praktische spraakkunst, ten gebruike der onderwyzers en leerlingen* (1847).

LITERATUUR: F. Snellaert, *Courtmans, Jean-Baptiste*, in *Biographie Nationale*, IV (1873); - J.G. Frederiks en F.J. van den Branden, *Courtmans, Jan Baptist*, in *Biographisch Woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche Letterkunde* (z.j., tweede, omgewerkte druk); - G. Degroote, *Vrouwe Courtmans, brieven aan haar zoon Emile*, in *Handelingen van de Kon. Zuidnederlandse Maetschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis*, jg. 18 (1964, p. 125-126).

GILBERT DEGROOTE